

מתורתו של צדיק אביך יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בבואור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת ראה ה'תשפ"א

הבלי העולם הזה

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (דברים יא כו). עוד יש לרמוז מלת 'עקב' הנאמרה בפרשה הסמוכה לה (לעיל ז יב) עם מלת ראה, וכך אומר, 'ראה עקב', כלומר, אל תתעסק בהבלי העולם הזה שהוא עולם עובר, תן עיניך בעולם הבא שאתה הולך לו שהוא עולם קבוע, שאין טפשות יותר מזה שמבקש הנאה שאינה מועלת לו לבסוף, שחרי מניחה והולך לו, ומה הנאה יש לו בזה. לכן העקר הוא כי מה שמבקש האדם הוא הדבר שיהנה ממנו, אבל הדבר שאינו נהנה ממנו מה תועלת יש באסיפתו. לזה אומר 'ראה עקב', דהינו, ראה האחרית שהיא 'עקב' שהוא עולם הבא, לזה צריך אתה לקבץ הנאה ולראות מה יהיה בסוף:

(פיתוחי חותם פרשת ראה)

זריזות וזהירות בכוננת הברכות

את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום (דברים יא כז). יש לדקדק, היה לו לומר 'את הברכה אם תשמעו', כמו שאמר גבי קללה (להלן פסוק כח) 'אם לא תשמעו'. ואפשר, דזו בעצמה ברכה היא, ואין ברכה מעלה מזו, דתחלה ברכם משה רבנו עליו השלום שיהיו שומעים ומקבלים ומקיימים מצות ה' דהוא עקר ביאת בני ישראל לעולם, ושהיה בעיניהם דברי התורה והמצוות בכל יום כחדשים:

וזהו שאמר את הברכה אשר תשמעו, דהינו, הברכה שאברך אתכם תחלה היא זו, והי רצון אשר תשמעו, דהינו שתהיו שומעים ומקבלים ומקיימים מצות ה' אלהיכם, ועוד, אשר אנכי מצוה אתכם היום, והי רצון שבכל יום יהיו בעיניכם כחדשים (ספרי ואתחנן לג), נמצא זו ברכה בעצמה:

(פיתוחי חותם פרשת ראה)

זהירות וזריזות בברכות

בראשית ברא אלקים וגו' (בראשית א א). עוד, 'בראשית ברא אלקים' סופי תבות 'מאת', רמז למה שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות מג:) שצריך אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר (דברים יב) 'ועתה ישראל מה ה' אלקיך וגו', אל תקרי 'מה' אלא 'מאה'. והמאה ברכות הם ברכות של שחר, ושל שלש תפלות ושל ברכת המזון ושל בית הכסא. ורבותינו זכרונם לברכה עליהם השלום שפתותיהם ברור מללו, דעל ידי ברכות אלו מזכיר אדם הבורא יתברך שמו וידע גדלתו ושבחיו וחסדיו ונפלאותיו, כי כיון שקם בבקר ומברך ברכות 'אלהי נשמה' הרי מכיר שהשם הוא שנתן בו נשמה ונוטלה ממנו בכל לילה דרך פקדון ומחזירה לו בכל בוקר, וזהו שאמר 'המחזיר נשמות לפגרים מתים'. וגם כן יש באלו הברכות שבח ישראל שבחר בהם הקדוש ברוך הוא מכל האמות ונתן לנו את תורתו,

וכמה הודאות ושבחים אחרים. וכל זה לעורר לב האדם כיון שקם ממטתו להתחיל בעבודת השם וביראתו:

וכן גם כן ברכת 'אשר יצר' לתת שבח לשם, שהוא עשוי נקבים חלולים, ואפלו הכי הקדוש ברוך הוא מעמיד בו רוחו ושומרה על ידי גס. וכן נמי ברכות התפלה יש בהם שבח הבורא, ויש בהם בקשות שאנו מבקשים על עצמנו מלפניו יתברך, שיהגנו דעת ויחזירנו בתשובה וירפאנו ויפרנסנו ויבנה ירושלים וישלח משיחנו, וכל זה להתבונן ולידע כי הכל תלוי בידו יתברך, ואין ביד אדם שום יכלת לעשות שום דבר חוץ מרשותו יתברך, חוץ מיראת שמים (ברכות לו:). וגם כן ברכת המזון, כדי להכיר שהקדוש ברוך הוא הוא הן ומפרנס את העולם כלו בטובו. וכן על זה הדרך כל דבר שיצא לאכל, יברך עליו כדי להודות בחסדיו יתברך שנתן לו הדבר ההוא ובראו בשבילו. וצריך להזהר שלא יאכל שום דבר בלא ברכה, כי נקרא גזול להקדוש ברוך הוא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שם לה:). על פסוק (משלי כח כד) 'גזול אביו ואמו':

יברך הברכות במתון ובכוננה

וגם כן לא יברך בחפזון רק במתון, כדי לכון דעתו ולידע מה מוציא בשפתיו, ולמי הוא מברך, ולא כמצות אנשים מלמדה. וצריך שיכון בשעה שהוא מברך, כאלו הוא עומד לפני הקדוש ברוך הוא, ולפיכך נתקנו הברכות בלשון 'ברוך אתה' שהוא לנוכח, מטעם זה שיכון אדם שהשכינה כנגדו ולה הוא מברך. וזהו שאמר (שם ג ו) 'בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחתיך', דהינו אפלו בשעת הנאתך כשאתה אוכל, דע את השם וברך לו בכונה, ולפיכך 'דעהו והוא יישר ארחתיך', סופי תבות עם הפולל גימטריא 'ברוך':

(נגזי המלך, תיקון התשובה אות כט)

יזהר בברכות הנהנין לאומרים כראוי

גדלים מעשי ה', דרושים לכל הפציהם (תהלים קיא ב). בא לרמוז, דכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו (אבות פ"ו מ"ב), ולא ברא חס ושלום שום דבר לבטלה (שבת עז:), וכל מה שברא, הכל בשביל האדם שיבוא ויעבדנו, כמו שכתוב (ישעיה מה יב) 'אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי, הפונה שפונתי בכל בריאת הארץ משום ד'אדם עליה בראתי' שיעבדני. ולכן צריך האדם לזהר אזהרה גדולה בכל הברכות שהוא מברך, שיברך כראוי. ובפרט בברכות הנהנין, כי לא ברא הקדוש ברוך הוא אותו הפרי, כי אם בשביל האדם הישראלי שיבוא ויודה לו ויברך ברכה הראויה לאותו פרי:

בכל ברכה נשפע שפע בכל העולמות

ודבר גדול הוא זה הברכה שאנו מברכים, שאנו אומרים אותה בלשון הזה 'ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם' וכו'. וכל עשר ספירות כלולים בברכה זו, ויש בה נסתת ונוכח. ומי הוא האיש הירא המתבונן בנסח מטבע ברכה זו, ולא יחרד

זה העולם הבא תלוייה ב'חש מל', דהיגו תלוייה בשמירת דבורך שתשמר, עתים שאתה צריך לחשות שמר עצמך מלדבר, ועתים שאתה צריך לדבר, כגון בדברי תורה ותפלה וכיוצא מצרכי שמים, שמר עצמך מלשתק:

הימים שמקיים בהם מצוות נעשים מלבוש לעולם הבא

עוד, גימטריא 'מלבוש', לרמז על מה שכתב בזהר הקדוש (ח"א רכד.) על פסוק (בראשית כד א) 'ואברהם זקן בא בימים' ועל פסוק (שם מז כט) 'ויקברו ימי ישראל', דהמעשים טובים שאדם עושה בעולם הזה בימים, אותם הימים נעשים לו מלבוש שמתלבשת בהם נשמתו בצאתו מן העולם הזה, וזהו 'ואברהם זקן בא בימים', באותו מלבוש שנעשה מימיו. וזהו הרמז כאן, 'ראה עקב', דהיגו ראה מה תתקן לאחריתך, והתקון הוא שתכין מלבוש מימך:

(פיתוחי חותם פרשת ראה)

הרוצה להשיג קדושה - יקדש לבו ופיו

מי האיש, החפץ חיים אהב ימים, לראות טוב. נצר לשונך מרע ושפתך, מדבר מרמה (תהלים לד יג-יד). ועוד יש לומר דאברהם אבינו עליו השלום עמד בדבורו מצד קבלת אלהותו יתברך ומלכותו, שמעולם לא נטה דעתו מאחריו יתברך, שהרי השלך לכבשן האש על קדוש שמו יתברך (ב"ד לט ג). ועוד, כשאמר לו הקדוש ברוך הוא להעלות את בנו לעולה ובא השטן לפתותו, לא נטה לו אָזְנו (תנחומא וידא כב), וְעִשְׂרָה נסיונות נתנסה ועמד בכלן, זו היא עמידת הדבור בקבלת אלהותו יתברך, ואינו משתנה כלל, כמו שאמר הכתוב (תהלים טו ד) 'נשבע להרע ולא ימר', דזה האיש הוי דומיא דאברהם ומשום הכי אלהי אברהם בעזרו. וזה הדבר צריך שיהיה בטוהרה וקדושה כראוי, עד שיהיה ההבל היצא בקולו בתורה ובתפלה יש בו כח לעורר הקדושה העליונה ולעשות תקון. ועל זה אמר דוד המלך עליו השלום (שם לד ג) **מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב**, דעקר ההשגה הזאת של חיים העליונים תלוי בהבל קול של האדם, שיעלה למעלה ויעורר עולמות העליונים, שיבוא קול ויעורר קול [וכו']:

לכן השמר לך והזהר ושמר פיק, והגם שתשמר את פיק מדברים הפוגמים בו, צריך שתהיה זהיר ורזיז לעסק בתורה ולהתפלל כראוי ולברך ברכות כראוי, כדי לעורר קולות העליונים. וזהו 'סוד מרע ועשה טוב', שהם התורה והתפלה והברכות:

(שערי תשובה, אות יד)

לבו ותסמר שערת בשרו, כמה עמקו נפלאותיו יתברך, דעל אכילת פרי אחד או ירק אחד אנו מעוררים כל העולמות כלם, דכשאנו זוכרים עשר ספירות כל העולמות נכללים בהם. וממה שאנו זוכרים עשרה ספירות בברכות, הוא כדי להשפיע שפע וברכה בכל העולמות, על פן צריך האדם לזהר בכל ברכותיו, דדבר גדול הוא:

כל נברא עושה פעולה גדולה למעלה

לזה אמר גדלים מעשי ה', דהיגו, כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא בעולמו דבר גדול הוא, ואל תהי בז לכל דבר, כי הכל בראו הקדוש ברוך הוא לכבודו כדי שבני ישראל ישבחו לו ויברכו לו על הדבר ההוא. והיגו דמסים דרושים לכל הפציהם, דהיגו כשתדרש ותחקר בכל דבר ודבר עד שתדע שרשו וסודו, בזה תרוה צמאונך ותמצא כי הכל עשאו יתברך על שרש ועקר עולמות עליונים למעלה, פי אין לך דבר של מטה שאין דגמתו למעלה, וכל דבר ודבר כשמתעורר למטה מעורר דגמתו של מעלה. ולכן צריך לזהר לשבח ולברך על כל דבר ודבר בכונה בשמחה ובטוב לבב:

יזהר בברכות כדי לעשות פעולתם

והנה גדלים מעשי ה' דרושים לכל הפציהם סופי תבות גימטריא 'נהנין'. בא לרמז דיהיה זהיר בכל ברכות הנהנין, דדבר גדול עושה. ואל יקטן בעיניך הפרי ההוא או הירק ההוא, דהעקר היא פעלתו שהוא עושה למעלה. וזהו כונת דרושים לכל הפציהם, דהיגו, הדרישה והחקירה שאני מצוה לך שתחקר ותדרש ויתברך על כל דבר כראוי, הוא בשביל הפציהם שעושים למעלה:

(אלף בינה, תהלים מזמור קיא)

ירבה בשתיקה, ולא ידבר אלא לצורך

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (דברים יא כו). 'ראה עקב' גימטריא 'חשמל', והוא גימטריא 'מלבוש'. 'חשמל' דרשו רבותינו זכרונם לברכה בה (תגינה יג) על החיות 'חש מל', חיות עתים חשות עתים ממללות. ועל דרך זה יש לדרש על האדם, דצריך כל אדם לשמר את עצמו בדבורו, לא יהיה מרבה דברים, כי זה עקר כל האדם הוא רבוי השתיקה, ולא ידבר רק לעת הצורך, וכל עקר דבורו לא יהיה רק בתורה ובתפלה, וכמו שאמר התנא (אבות פ"א מ"ז) לא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה. ולכך נרמז זה בשתי תבות אלה 'ראה עקב', דהיגו, ראית העקב שלך שהוא הסוף, שהוא עולם הבא, דרך

חידה שבועית: מה מרמז רבינו בסמיכות שמות הפרשה עקב - ראה?

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

**שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עוז והדר:**

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מוז' האביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

פרשת במדבר:

הבחור שרגא פייבל רוזנפלד

מביתר עילית.

